

4.5.2024 Pääsiäiskauden viidennen viikon lauantaina

Kristus nousi kuolleista!

Päivän epistola

”Paavali ja Barnabas sen sijaan jäivät vielä Antiokiaan. Yhdessä monien muiden kanssa he opettivat ja julistivat Herran sanaa. Jonkin ajan kuluttua Paavali sanoi Barnabakselle: ”Lähde kanssani uudelle matkalle kaikkiin niihin kaupunkeihin, joissa olemme julistaneet Herran sanaa. Käymme katsomassa, mitä veljille kuuluu.” Barnabas halusi ottaa mukaan myös Johanneksen, jota kutsuttiin myös Markukseksi, mutta Paavali ei hyväksynyt häntä matkatoveriksi, koska hän oli Pamfyliassa luopunut heistä eikä ollut lähtenyt heidän kanssaan työhön. Tästä sukeutui niin kova riita, että kumpikin lähti omille teilleen. Barnabas otti Markuksen mukaansa ja purjehti Kyprokseen. Paavali puolestaan valitsi toverikseen Silaksen. Veljet jättivät hänet Herran armon haltuun, ja niin hän lähti matkaan, vaelsi Syyrian ja Kilikian halki ja rohkaisi seurakuntia.” (Ap.t.15: 35 - 41)

Todennäköisesti Paavalin oleskelu Antiokiassa oli lyhyt. Hänen oli vietävä jo perustetuille seurakunnille tieto apostolien kokouksen päätöksistä, sillä se vaikutti uusien seurakuntien tilanteeseen

Tämä teksti kertoo uuden muutoksen Paavalin elämässä. Hänestä tulee päätoiminen lähetystyöntekijä. Samalla kertomus tuo mukaan asioita Paavalin aikaisemmasta elämästä. Barnabaan välinen riita johtaa kumppanien eroon toisistaan. Tähän riitaan Luukas sitoo myös Johannes Markuksen. Oliko Johannes Markus ainoa syy Paavalin ja Barnabaan eroon? Ehkä todellinen syy löytyy Paavalin kirjeestä galatalaisille: ”Kun Keefas sitten tuli Antiokiaan, nousin vastustamaan häntä julkisesti, koska hän oli menetellyt väärin. Aikaisemmin hän oli ottanut osaa yhteisiin aterioihin pakanuudesta kääntyneiden kanssa. Mutta kun sinne oli tullut Jaakobin luota muutamia miehiä, hän jäi pois ja eristäytyi kääntyneistä, koska pelkäsi niitä, jotka vaativat ympärileikkausta. Samalla tavoin alkoivat teeskennellä myös muut juutalaiset, ja jopa Barnabas seurasi heidän esimerkkiään.” (Gal. 2: 11 – 13). Apostolien kokous oli hyväksynyt pakanuudesta kääntyneet ilman ympärileikkausta. Nyt oli syntynyt uusi vaatimus juutalaiskristittyjen taholta: pakanoiden olisi noudatettava juutalaisten ruokasäännöksiä. Tähän ryhmään kuuluivat niin apostoli Jaakob kuin Keefas eli apostoli Pietari ja myös Barnabas. Ehkä tämä oli todellinen syy Paavalin ja Barnabaan välirikoon. Luukas kirjoitti asiasta rauhallisemmassa sävyssä pehmentäen varhaisen kirkon sisäisiä ristiriitoja.

Apostolien tekojen keskushenkilö on nyt apostoli Paavali. Muistakaamme, että hän ei ole ainoa lähetystyöntekijä. Tässäkin kertomuksessa Barnabas ja Johannes Markus menevät lähetystyöhön.

Päivän evankeliumi

”Minun lampaani kuulevat minun ääneni ja minä tunnen ne, ja ne seuraavat minua. Minä annan heille ikuisen elämän. He eivät koskaan joudu hukkaan, eikä kukaan riistä heitä minulta. Isäni, joka on heidät minulle antanut, on suurempi kuin kukaan muu, eikä kukaan voi riistää heitä Isäni kädestä. Minä ja Isä olemme yhtä.” Juutalaiset alkoivat taas kerätä kiviä kivittääkseen Jeesuksen. Jeesus sanoi heille: ”Minä olen teidän nähtenne tehnyt monta hyvää tekoa, jotka ovat lähtöisin Isästä. Mikä niistä antaa teille aiheen kivittää minut?” Juutalaiset vastasivat: ”Emme me sinua minkään hyvän teon tähden kivitä, vaan jumalanpilkan tähden. Sinä teet itsesi Jumalaksi, vaikka olet ihminen.” Jeesus vastasi: ”Eikö teidän laissanne sanota: ”Minä sanoin, te olette jumalia”? Niitä, jotka saivat Jumalan ilmoituksen, sanotaan siis jumaliksi, eikä pyhiä kirjoituksia voi tehdä tyhjiksi. Isä on minut pyhittänyt ja lähettänyt maailmaan. Kuinka te voitte väittää minun pilkkaavan Jumalaa, kun sanon olevani Jumalan Poika? Jos minä en tee Isäni tekoja, älkää uskonto minua. Mutta jos teen, uskokaa tekojani, vaikka ette minua uskoisikaan. Silloin te opitte ymmärtämään, että Isä on minussa ja minä olen Isässä.” (Joh. 10: 27 – 38)

Teksti jatkaa eilen luettua evankeliumitekstiä ja aiheena ovat edelleen lampaat. Tekstin alkuosassa todetaan, että Jumala on antanut Jeesukselle lampaita, siis opetuslapsia. He eivät joudu hukkaan, heillä on ikuinen elämä, sillä Isä on suurempi kuin muut. ”Minä ja Isä olemme yhtä” on osoitettu seurakunnalle, jonka tulee myös olla yhtä. Johanneksen evankeliumissa tämä tulee myöhemmin esille Jeesuksen jäähyväisrukouksessa: ”Pyhä Isä, suojele heitä nimesi voimalla, sen nimen, jonka olet minulle antanut, jotta he olisivat yhtä, niin kuin me olemme yhtä.” (17: 11)

Jeesuksen väite, että Hän ja Isä ovat yhtä, saa juutalaiset syyttämään Jeesusta jumalanpilkasta. Olla yhtä merkitsee, että on samaa olemusta. Tämä merkitsee sitä, että Jeesus on Jumala. Kun Jeesus viittaa tekemiinsä hyviin tekoihin, juutalaiset eivät hyväksy hyviä tekoja, vaan sanovat kivittävänsä Jeesuksen Jumalan pilkkaamisen takia.

Juutalaiset sanoivat, että ”Sinä teet itsesi Jumalaksi, vaikka olet ihminen.” Jeesus ei kiistä sitä, että Hän on Jumala. Hän puolustautuu käyttäen esimerkkiä ”pienemmästä suurempaan”. Joissakin tapauksissa kirjoituksissa puhutaan ihmisistä jumalina (psalmi 81/82: 6: Minä sanoin: ”Te olette jumalia ja kaikki Korkeimman poikia”). Miksi Hän ei voi käyttää tätä nimitystä, jos Hän Jumalan

edustajana on tullut maailmaan? Tämä teksti on pohjana ajattelulle ihmisen jumaloitumisesta, kasvamisesta Jumalan yhteyteen (kreikaksi theosis). Kyseessä on lupaus mahdollisuudesta kasvaa Jumalan yhteyteen, ei tulla jumaliksi. Tämä ymmärrettiin sen jälkeen kun Kristus Jumalana ja ihmisenä astui taivaaseen. Näin ihmisellä, joka on kasteen kautta yhdistetty Kristukseen, on toivo, Jumalan armosta, tulla Hänen kaltaiseksi, vaikkakin ihmisenä, psalmin sanoja hyväksikäyttäen ”jumalaksi” pienellä j -kirjaimella.

Jeesus tuo tässä itsensä esille Jumalan edustajana. Tämä ei riitä. Sen takia Hän viittaa siihen, että Hän tekee Jumalan tekoja. Kun ihminen uskoo Jeesuksen tekoihin ja ymmärtää Isän ja Pojan erikoislaatuisen suhteen (”Isä on minussa ja minä olen Isässä”), silloin voi uskoa Jeesukseen.